

IND-Werkinstructie nr. 220

Aan Directeur Uitvoering
 Regiodirecteuren IND
 Hoofd APV
 c.c. Hoofd DVB
 Landsadvocaat
 ACV
 Ministerie van Buitenlandse Zaken/OPC

Van Hoofddirecteur IND
Doorkiesnummer (070) 370 3122
Datum 24 februari 2000
Vindplaats EDS Raadplegen, trefwoord Afghanistan, objecttype "Werkinstructie"

Onderwerp Afdoening van asielaanvragen van Afghaanse asielzoekers

1. INLEIDING

1.1 Achtergrond, geldigheid en verhouding tot bestaande werkinstructies

Op 16 september 1999 heeft de Minister van Buitenlandse Zaken een ambtsbericht uitgebracht over de situatie in Afghanistan (EDS obj. id. 948031).

Deze werkinstructie bevat de uitvoeringsconsequenties van het door de Staatssecretaris vastgestelde beleid, zoals neergelegd in de brief van 14 januari 2000 (EDS obj id. 948967).

IND-werkinstructie nr. 193 komt hiermede te vervallen.

1.2 Algemene uitgangspunten

In deze werkinstructie worden indicaties gegeven voor het verlenen van een A-status dan wel een vergunning tot verblijf om klemmende redenen van humanitaire aard. Deze indicaties zijn géén criteria; het enkele behoren tot de desbetreffende categorie impliceert niet dat per definitie statusverlening moet plaatsvinden.

De beoordeling of betrokkene in aanmerking komt voor een A-status of een vergunning tot verblijf vindt plaats ná vaststelling of de verklaringen geloofwaardig zijn. Bij de vaststelling van de geloofwaardigheid van de verklaringen speelt ook het toerekenbaar ontbreken van documenten een rol.

TBV 1999/3 is van toepassing op asielaanvragen met datum F vanaf 1 februari 1999 (op die datum trad de Wet Ongedocumenteerden in werking).
IND-Werkinstructie nr. 179 ('Bewijslast (ongedocumenteerde) asielzoeker inzake vaststelling reisroute') is van toepassing op asielaanvragen met datum F vóór 1 februari 1999.

IND-Werkinstructie

Vervolgens dient de zwaarwegendheid van de gevreesde/te vrezen gebeurtenissen bij de beoordeling of tot statusverlening wordt overgegaan te worden betrokken. Bij een beroep op vluchtelingschap geldt in het bijzonder dat degenen van wie vervolging wordt gevreesd op de hoogte moeten zijn of kunnen geraken van de omstandigheden waarop de asielzoeker zich beroept.

Bij de beoordeling van de vraag of de asielzoeker hier te lande als vluchteling dient te worden toegelaten dan wel in aanmerking komt voor verlening van een vtv-humanitair dient de asielzoeker het tijdsverloop dat is gelegen tussen de gebeurtenissen die aanleiding vormden om het land van herkomst te verlaten en het moment van het daadwerkelijk vertrek te verklaren.

Tenslotte biedt IND-Werkinstructie nr. 148 ('Vrouwen in de asielprocedure') aanknopingspunten voor een genderinclusieve beoordeling van het relaas.

Alle aanvragen dienen te worden gezien op de contra-indicaties genoemd in IND-Werkinstructies nrs. 163 ('Toepassing art. 1F Vluchtelingenverdrag') en 164 ('Contra-indicaties in asielzaken').

2. BEOORDELING VAN ASIELAANVRAGEN VAN AFGHANEN

2.1 Groeperingen die verhoogde aandacht vragen

In het Taliban-gebied

2.1.1 Voormalige prominente communisten

Zie het ambtsbericht van 3 november 1998, paragraaf 3.4 en het ambtsbericht van 16 september 1999, paragraaf 3.4.5.

Er wordt hier bedoeld op personen die tijdens het communistische regime een hoge functie hadden, zoals *voormalige ministers, bepaalde rechters, officieren van justitie, hoge militairen, intellectuelen en andere bekende persoonlijkheden.*

De Taliban koesteren over het algemeen geen speciale belangstelling voor de communisten die zijn achtergebleven. Vele *voormalige communisten wordt hun verleden vergeven, omdat zij de zijde van de Taliban hebben gekozen, zich volledig buiten de politiek houden of omdat zij een meerwaarde vormen voor het nieuwe bewind.*

De Taliban laten evenwel niet alle voormalige communisten bij voorbaat ongemoeid, zie het ambtsbericht van 16 september 1999, paragraaf 3.4.5, tweede en derde alinea.

Let voor deze categorieën voorts uitdrukkelijk op of artikel 1F Vluchtelingenverdrag van toepassing is, aangezien een aantal van deze personen verantwoordelijk kan worden gehouden voor ernstige mensenrechtenschendingen. Hierbij valt met name te denken aan de toplaag van de voormalige veiligheidsdienst ("Khad", zie hieronder), maar het kan ook gaan om andere functies (regering, hoger kader van de voormalige communistische partij (DVPA), gouverneurs etc.). In dit verband is van belang dat in de jurisprudentie is aanvaard dat artikel 1F

kan worden tegengeworpen aan personen die een hoge functie binnen de Khad hebben bekleed. Tegenwerping prima facie is op grond van deze uitspraak gerechtvaardigd indien de door betrokkene bekleedde functie ligt op een niveau waarvan formele medeverantwoordelijkheid voor - en daarmee wetenschap van - mensenrechtenschendingen mag worden verondersteld (zie uitspraak Rh. 's Gravenhage (Haarlem) 17 oktober 1997, AWB 97/1495).

2.1.2 Andere voormalige leden van de communistische partij

Het enkele feit dat een persoon lid is geweest of activiteiten heeft verricht voor de voormalige communistische partij of regering is geen reden voor de Taliban om die persoon te vervolgen. Indien de betrokkene zich niet wenst te schikken naar de Taliban-regels, kan voormalig lidmaatschap van de DVPA een bijkomende verzwarende factor zijn en kan er sprake zijn van risico's.

Alvorens een A-status wordt overwogen, dient te worden onderzocht of de activiteiten van de vreemdeling aanleiding geven om art. 1F Vluchtelingenverdrag toe te passen. Als de vreemdeling aangeeft voormalig DVPA-lid te zijn, is er al snel aanleiding om, conform IND-werkinstructie nr. 163, contact op te nemen met de 1F-medewerkers in de Regionale Directie Zuid-West.

Het is daarom van belang dat tijdens het nader gehoor wordt doorgevraagd over de activiteiten die de vreemdeling heeft ondernomen tijdens zijn lidmaatschap en welke activiteiten hij heeft ondernomen teneinde DVPA-lid te kunnen worden. In het ambtsbericht van de Minister van Buitenlandse Zaken van 16 september 1999, paragraaf 2.2.1., wordt aangegeven om welke activiteiten het kan gaan.

2.1.3 Militairen die zich niet bij de Taliban aangesloten hebben

Het betreft hier Mujaheddin-strijders of soldaten uit het voormalige (communistische) leger die thans vechten onder commando van een commandant die aangesloten is bij de anti-Taliban-coalitie.

Bij deze personen dient altijd contact te worden gezocht met de 1F-unit in de Regionale Directie Zuid-West. Er dient immers onderzocht te worden of deze personen betrokken zijn geweest bij acties die een schending vormen van het humanitaire oorlogsrecht.

Een A-status kan worden verleend indien:

- artikel 1F Vluchtelingenverdrag niet van toepassing is, en
- de asielzoeker (op de persoon gerichte) vervolging aannemelijk heeft gemaakt, en
- de betrokkene aannemelijk heeft gemaakt dat hij geen bescherming kan vinden in het gebied dat gecontroleerd wordt door de betreffende commandant.

Een A-status wordt niet verleend indien uit feiten en omstandigheden naar voren komt dat de betrokkene geïntegreerd zou kunnen worden in de Taliban-militie.

IND-Werkinstructie

Voorts wordt nog opgemerkt dat gewone soldaten en officieren uit het voormalige communistische leger die thans uit dienst zijn getreden, geen risicogroep vormen enkel en alleen op grond van het feit dat zij in het communistische leger hebben gediend.

2.1.4 De positie van vrouwen

Positie van vrouwen in het algemeen

In het ambtsbericht van 16 september 1999 wordt een uiteenzetting gegeven van de omstandigheden waaronder vrouwen in Afghanistan leven. Indien een vrouwelijke asielzoeker zich beroept op deze omstandigheden, dient de aanvraag beoordeeld te worden aan de hand van onder meer IND-werkinstructie nr. 148 en, indien noodzakelijk, IND-werkinstructie nr. 31.

De algemene situatie in Afghanistan, en met name door de Taliban ingestelde leef- en kledingregels, vormen op zichzelf onvoldoende aanleiding om tot statusverlening over te gaan.

Uit het ambtsbericht van de Minister van Buitenlandse Zaken van 3 november 1999 volgt dat vrouwen in het huidige Afghanistan niet verantwoordelijk worden gehouden voor de daden van hun familieleden. Dit kan aan Afghaanse vrouwen die stellen dat zij vanwege de activiteiten van hun man problemen tijdens de Taliban zullen ondervinden indien zij naar Afghanistan terugkeren (of daar reeds problemen hebben ondervonden) worden tegengeworpen.

Uithuwelijking

Het komt met enige regelmaat voor dat Afghaanse vrouwen zich beroepen op problemen vanwege uithuwelijking. Problemen die hieruit voortvloeien hebben geen verband met het Vluchtelingenverdrag en leiden in beginsel niet tot de conclusie dat de betrokkene vluchteling is. Ook is in dat geval niet zonder meer aangetoond dat er een reëel risico is op een behandeling die een schending van artikel 3 EVRM inhoudt.

Middelbaar en hoog opgeleide vrouwen

Het gaat hier met name om vrouwen die hoge posities in het ambtelijk apparaat hebben bekleed, en vrouwen die actief zijn geweest in de vrouwenbeweging van wie de Taliban-machthebbers vermoeden dat zij de Taliban niet goed gezind zijn of dat zij "on-islamitisch" gedrag vertonen. Dit zal eerder het geval zijn bij een vrouw die een middelbare of hoge opleiding heeft genoten, dan bij een ongeschoolde vrouw.

Indien de vreemdelinge aannemelijk heeft gemaakt dat zij op grond hiervan voor vervolging te vrezen heeft, kan zij hiertegen beschermd worden door middel van een A-status. Ook hier dient verhoogde aandacht te worden besteed aan de vraag of artikel 1F Vluchtelingenverdrag van toepassing is.

2.1.5 Personen die kunnen worden beschuldigd van on-islamitisch gedrag

Het ambtsbericht van de Minister van Buitenlandse Zaken van 3 november 1998 noemt in paragraaf 3.4.4. in dit verband:

- personen die zich profileren als tegenstanders van de Taliban (bijvoorbeeld intellectuelen die zich verzetten tegen de gedragscodes van de Taliban, zich uitspreken voor een seculiere democratie),

IND-Werkinstructie

- personen die in de voormalige Sovjet-Unie gestudeerd hebben,
- wezen die in de voormalige Sovjet-Unie zijn opgevoed, en
- Afghanen die met burgers uit de voormalige Sovjet-Unie zijn getrouwd.

Het enkele feit dat een asielzoeker behoort tot een of meerdere van deze categorieën, is geen vervolgingsgrond voor de Taliban. Zij die zich naar de Taliban-regels hebben geschikt, hebben blijkens het ambtsbericht niets te vrezen.

In dit verband is verder van belang dat uit de ambtsberichten blijkt dat de Taliban-regels niet uniform worden opgelegd. Dit leidt tot plaatselijke verschillen in de wijze waarop de naleving van leefregels door de Taliban wordt afgedwongen en de orde wordt gehandhaafd. Indien de asielzoeker zich beroept op vervolging vanwege het zich niet houden aan de leefregels, dient hij daarom aan te geven waarom hij zich niet elders kon vestigen waar de leefregels minder strikt worden gehandhaafd.

Uit het ambtsbericht van 16 september 1999, paragraaf 4.1., blijkt voorts dat mogelijke problemen met de plaatselijke leiders van de Taliban vrijwel altijd van voorbijgaande aard zijn, omdat deze leiders zeer regelmatig worden overgeplaatst om de opbouw van een persoonlijk machtsbasis te voorkomen.

Voorts dient betrokkene specifieke redenen aan te geven waarom de Taliban aanleiding hebben gezien om hem of haar te vervolgen. Indien vervolging aan-nemelijk is gemaakt, dient de asielzoeker hiertegen beschermd te worden door middel van verlening van een A-status.

In gevallen waarin sprake is van banden met een van de republieken van de voormalige Sovjet-Unie, dient, met het oog op de toepassing van art. 15c, eerste lid, aanhef en onder c, Vw en van TBV 1998/30, uitdrukkelijk te worden onderzocht of terugkeer naar de betreffende voormalige lidstaat van de Sovjet-Unie mogelijk is (zie ook het algemeen ambtsbericht terzake van de Minister van Buitenlandse Zaken d.d. 30 juli 1999).

2.1.6 Familieleden van gezochte personen

Blijkens paragraaf 3.4.7. van het ambtsbericht van 16 september 1999 komt het voor dat familieleden van gezochte personen worden vastgehouden teneinde de gezochte ertoe te bewegen zich te melden. Indien de Taliban vermoeden dat een gezochte persoon zich nog steeds in Afghanistan bevindt, lopen de familieleden het risico te vastgenomen te worden totdat de gezochte persoon zich meldt. Als de gezochte persoon zich niet meer in Afghanistan bevindt, zullen de Taliban de familieleden ongemoeid laten.

De omstandigheid dat familieleden van een gezochte personen worden vastgehouden is niet voldoende om ten aanzien van een familielid te concluderen tot vluchtelingenschap, aangezien het de Taliban in dit geval niet om dat familielid, maar om de gezochte persoon gaat. Wel dient in deze gevallen te worden onderzocht of het familielid een reëel risico loopt om bij terugkeer te worden onderworpen aan een behandeling die strijd oplevert met art. 3 EVRM.

Is dat het geval, dan wordt hiertegen bescherming geboden door middel van een vtv-humanitair.

IND-Werkinstructie

2.1.7 Sjieten (waaronder sjiëtische Hazara's)

Uit het ambtsbericht van 16 september 1999, paragraaf 3.3.3., komt naar voren dat de sjieten, en met name sjiëtische Hazara's, in Afghanistan worden gewantrouwd en een verhoogd risico lopen op vervolging of op een behandeling in de zin van art. 3 EVRM. In het verleden vond dit met name plaats in tijden dat de Taliban zich bedreigd voelden. De beschreven gebeurtenissen in Herat en Mazar-i-Sharif, waar vele sjieten en Hazara's zijn gearresteerd en gedetineerd en in een aantal gevallen geëxecuteerd, vormen hiervan een voorbeeld. Er wordt evenwel niet aangenomen dat van groepsvervolging sprake is (geweest). Uit het ambtsbericht komt niet naar voren dat sjieten worden vervolgd enkel op grond van hun geloof. Wel dienen ook zij zich te houden aan de gedragsregels die door de Taliban zijn opgelegd.

Het onkele feit dat de betrokkene bekend is als sjiët, een sjiëtisch gebedshuis heeft bezocht, of zich niet aan gebeds- kleding- of gedragsregels heeft gehouden, is niet voldoende om vluchtelingschap aan te nemen.

Indien een sjiëtische Afghaan aannemelijk maakt dat hij daadwerkelijk vervolging van de zijde van de Taliban heeft te vrezen, dient hij hiertegen beschermd te worden door middel van een A-status.

Indien een sjiët zich beroept op discriminatie, dient onderzocht te worden of de betrokkene persoonlijk discriminatie heeft ondervonden die een dussdanige beperking van de bestaansmogelijkheden heeft opgeleverd dat het onmogelijk is om op maatschappelijk en sociaal gebied te kunnen functioneren. In dat geval kan een A-status worden verleend.

Indien een sjiët aanvoert dat hij vervolging te vrezen heeft van de zijde van de Taliban, dient tijdens het nader gehoor doorgevraagd te worden hoe deze vervolging plaatsvond. Ook is van belang waarom de Taliban juist in zijn specifieke geval zijn overgegaan tot vervolging.

2.1.8 Hindoes en Sikhs

Blijkens het ambtsbericht van 16 september 1999, paragraaf 3.3.3., ondervinden leden van deze bevolkingsgroep, die een zeer kleine minderheid vormen, geen problemen van de zijde van de Taliban. Er is derhalve geen reden om aan te nemen dat leden van deze bevolkingsgroep meer risico lopen op vervolging door de Taliban dan andere bevolkingsgroepen.

2.1.9 Deserteurs en dienstweigeraars

Uit het ambtsbericht van 16 september 1999, paragraaf 3.4.4., blijkt dat in Afghanistan geen sprake is van dienstplicht en rekrutering zoals in de meeste landen. Op het platteland vindt rekrutering plaats via stamhoofden, die bepalen wie aan de oproep gehoor dienen te geven. Het ambtsbericht geeft tevens aan dat niet waarschijnlijk is dat de Taliban zelf personen bestraffen die weigeren dienst te nemen. De omstandigheid dat een persoon die weigert in dienst te gaan, door de stam of het dorp tot ongewenst persoon wordt verklaard, levert geen vluchtelingschap in de zin van het Verdrag op. De betrokkene kan zich dan immers elders in Afghanistan vestigen.

In de steden vindt soms gedwongen rekrutering onder Pashtuns plaats. Voorts lijken de Taliban de amnestieregeling van 26 juni 1997 (ambtsbericht van 16 september 1999, pagina 51) redelijk na te leven.

Indien een Afghaanse asielzoeker zich beroept op dienstweigering of desertie, leidt dit, gezien het bovenstaande, niet tot een verblijfstitel, tenzij hij ondanks het bovenstaande aannemelijk maakt dat in zijn geval wel sprake is van vervolging in de zin van het Vluchtelingenverdrag of van een situatie die strijd oplevert met art. 3 EVRM.

Blijkens het ambtsbericht komt het voor dat mannelijke Hazara's en Tadjieken ongewapend worden ingezet als menselijk schild en om mijnevelden te verkennen.

Indien een asielzoeker zich hierop beroept, kan dit op zichzelf in beginsel niet leiden tot verlening van een A-status, omdat geen sprake zal zijn van op de persoon gerichte vervolging wegens één van de gronden van het Vluchtelingenverdrag.

Ingeval aannemelijk is dat de betrokkene inderdaad (persoonlijk) als menselijk schild zal worden ingezet, is er wel sprake van een behandeling in de zin van art. 3 EVRM, waartegen bescherming wordt geboden door middel van een vtv humanitair.

Als in een individueel geval aannemelijk is dat de betrokkene wel te maken had met op de persoon gerichte vervolging die is gerelateerd aan de vervolgingsgronden van art 1A Vluchtelingenverdrag, kan bescherming worden geboden door middel van een A-status.

2.1.10 Personen die strafrechtelijke vervolging te vrezen hebben

Uit de ambtsberichten komt naar voren dat de strafvervolging en rechtspraak onder de Taliban gebaseerd is op een lokale interpretatie van de "Sharia" en dat doodstraf en verminkingen als straffen ten uitvoer worden gelegd. Er zijn voorts bronnen die melding maken van martelingen ter verkrijging van militaire informatie.

Personen die aannemelijk maken dat zij een reëel risico lopen onderworpen te worden aan een bestraffing die een schending oplevert van artikel 3 EVRM en/of het Anti-folterverdrag en die niet in aanmerking komen voor een A-status, kunnen tegen een dergelijke behandeling beschermd worden door middel van een vtv-humanitair.

Op deze zaken is het normale openbare-ordebeleid van toepassing, zie IND-werkinstructies nrs. 163 en 164

2.1.11 Voormalige Khad-medewerkers

De voormalige staatsveiligheidsdienst van Afghanistan staat algemeen bekend als een organisatie die, als uitvoerder van de van staatswege beoogde repressie, structureel en op grote schaal marteling en andere mensenrechtenschendingen heeft begaan. Uit het ambtsbericht van 16 september 1999 komt naar voren dat het vrijwel ondenkbaar is dat iemand binnen de Khad, ongeacht het niveau waarop hij werkzaam was, geen weet had van de grove mensenrechtenschendingen die door deze dienst werden begaan.

IND-Werkinstructie

In alle gevallen waarin er aanwijzingen zijn dat de asielzoeker werkzaamheden heeft verricht voor de Khad, of arrestanten heeft overgedragen of doen overdragen aan de Khad, dient zo vroeg mogelijk in de procedure contact te worden opgenomen met de unit 1F in de Regionale Directie Zuid-West.

In niet-Talibagebied

2.1.12 Prominente communisten, zoals voormalige ministers, bepaalde rechters, officieren van justitie, hoge militairen, intellectuelen en andere bekende persoonlijkheden.

Personen behorend tot deze categorieën kunnen problemen ondervinden op grond van vroegere activiteiten. Indien zij aannemelijk maken dat er sprake is van vervolging op grond van politieke of godsdienstige motieven, dienen zij hiertegen beschermd te worden door middel van een A-status.

Personen uit deze categorieën lopen geen gevaar indien zij hun verleden hebben afgezworen, berouw hebben getoond of zich bij de lokale machthebbers hebben aangesloten.

Let voor deze categorieën uitdrukkelijk op of artikel 1F Vluchtelingenverdrag van toepassing is. Neem bij twijfel contact op met de unit 1F in de Regionale Directie Zuid-West.

2.1.13 Personen die zich kritisch uitlaten over de partij die op dat moment de macht heeft in het gebied waar zij verblijven.

Indien personen behorend tot deze categorie zich zodanig hebben uitgelaten dat zij zich als tegenstanders hebben geprofileerd en vervolging aannemelijk is, dient een A-status te worden verleend.

2.2 Bijzondere aandachtspunten

In deze subparagraaf wordt ingegaan op meer algemene omstandigheden die van belang (kunnen) zijn bij de beoordeling of de asielzoeker in aanmerking komt voor een A-status of vergunning tot verblijf.

2.2.1 Vlucht- en/of vestigingsalternatief

Een vlucht- of vestigingsalternatief wordt in beginsel niet tegengeworpen. Wel is in van belang dat bescherming in de Afghaanse samenleving in eerste instantie uitgaat van familie en bevolkingsgroep. Bij de beoordeling van een asielaanvraag dient dan ook steeds rekening te worden gehouden met de vraag tot welke bevolkingsgroep betrokkene behoort. Zo blijkt uit het ambtsbericht van 16 september 1999 dat de Taliban terughoudend zullen zijn met de vervolging van bepaalde Pashtun-subclans.

Ook dient beoordeeld te worden of de problemen die de asielzoeker heeft gehad van lokale aard waren, en of betrokkene zich daaraan had kunnen onttrekken door elders in Afghanistan te verblijven. Het kan voorkomen dat een Afghaan plaatselijk problemen heeft ondervonden (bijvoorbeeld in Kaboel), maar elders bescherming kan genieten.

IND-Werkinstructie

Tijdens het nader gehoor dient steeds nagevraagd te worden of betrokkene een poging heeft gedaan elders lokale bescherming te vinden. In het ontkennende geval, dient te worden nagevraagd om welke reden betrokkene dat heeft nagelaten. In het bevestigende geval, tot welk resultaat dit heeft geleid.

2.2.2 Traumatabeleid

IND-werkinstructie nr. 31 is van toepassing.

Indien de asielzoeker lijdt aan een trauma waardoor in redelijkheid niet kan worden verlangd dat betrokkene terugkeert naar Afghanistan, staat dit niet in de weg aan terugkeer naar een derde land (bijv. Pakistan). Een vtv op grond van het traumatabeleid wordt immers alleen verleend als van de betrokkene in redelijkheid niet kan worden verlangd dat hij terugkeert naar het land van herkomst.

Voor het overige zijn er met betrekking tot Afghanistan geen bijzonderheden.

2.2.3 Opvangmogelijkheden minderjarigen / bijzonderheden ama-beleid

Het gewone ama-beleid is van toepassing. Er is geen informatie beschikbaar over algemene opvang in Afghanistan (zoals bijvoorbeeld weeshuizen, opvang door welzijnsinstellingen of ngo's).

Indien in Afghanistan adequate opvang aanwezig is, komt de ama niet in aanmerking voor een ama-*vtv*. Als in dat geval de ama in een derde land heeft verbleven, wordt de derdelandenexceptie in Vc B7/15.4.1 alleen toegepast als ook in het derde land adequate opvang aanwezig is.

2.2.4 Driejarenbeleid / relevant tijdsverloop

Naar Afghanistan wordt beleidsmatig niet verwijderd. Mitsdien heeft de vreemdeling in beginsel tijdens de gehele toelatingsprocedure relevant tijdsverloop opgebouwd.

Als aan de vreemdeling een *vvv* is verleend, is vanaf de ingangsdatum van deze *vvv* geen sprake meer van tijdsverloop in de zin van het driejarenbeleid. Er kan eerst weer sprake zijn van tijdsverloop vanaf het moment waarop de vreemdeling kennis neemt van de intrekking van de *vvv*, dan wel de niet-verlenging van de geldigheidsduur daarvan, voor zover de oorspronkelijke procedure dan nog loopt. In zaken waarin, ondanks het voeren van een *vvv*-beleid, geen *vvv* is verleend, is (relevant) tijdsverloop opgebouwd.

Als de vreemdeling drie jaar relevant tijdsverloop heeft opgebouwd in de periode tussen de beschikking in bezwaar en de uitspraak in beroep, kan, behoudens contra-indicaties, ook bij een ongegrondverklaring van het beroep een *vtv* worden verleend, mits de vreemdeling vóór de uitspraak van de rechtbank een beroep op het driejarenbeleid heeft gedaan.

Als artikel 1F Vluchtelingenverdrag van toepassing is, geldt dit ook als een contra-indicatie in de zin van het driejarenbeleid.

2.2.5 'Gemengde huwelijken'

Het komt veelvuldig voor dat Afghaanse asielzoekers gehuwd zijn met een onderdaan van een derde land, zoals de republieken van de voormalige Sovjet Unie, en aldaar langere tijd hebben verbleven. Ook komen huwelijken met onder meer Cubaanse en Filipijnse onderdanen voor.

In deze gevallen dient extra aandacht te worden besteed aan de vraag of art. 15c, eerste lid, aanhef en onder c, Vw, van toepassing is.

Het ministerie van Buitenlandse Zaken heeft in het ambtsbericht van 30 juli 1999, over Staatsburgerschaps- en Vreemdelingenwetgeving in de republieken van de voormalige Sovjet-Unie en in Afghanistan, aangegeven in hoeverre Afghaanse vreemdelingen op grond van hun huwelijk met een onderdaan van een van de voormalige Sovjet-republieken aanspraak kunnen maken op verblijf aldaar.

Indien niet aan de voorwaarden van artikel 15c, eerste lid, aanhef en onder c, Vw, is voldaan, dient statusbepaling plaats te vinden.

2.2.6 'Vakantiegangers'

Blijkens het ambtsbericht van 16 september 1999 komt het regelmatig voor dat in Nederland verblijvende Afghanen via Pakistan terugkeren naar Afghanistan. Indien er aanwijzingen zijn dat een asielzoeker, die nog in procedure is, terug is gekeerd naar Afghanistan, dient dit zorgvuldig onderzocht te worden. Indien de betrokkene daadwerkelijk is teruggekeerd, komt hij of zij niet in aanmerking voor een A-status of een vtv op grond van art. 3 EVRM of het traumatabeleid. Indien deze verblijfsstatussen reeds verleend zijn, dienen zij te worden ingetrokken.

Voorts dient de terugkeer naar Afghanistan als contra-indicatie te worden beschouwd in de zin van het driejarenbeleid. Indien de vreemdeling - na zijn of haar verblijf in Afghanistan - terugkeert naar Nederland staat dit er niet aan in de weg dat het relevante tijdsverloop wordt hervat. In dit geval wordt met de tijd voorafgaande aan het vertrek geen rekening meer gehouden, maar kan de vreemdeling wel opnieuw tijdsverloop opbouwen vanaf het moment dat hij weer in Nederland verblijft, mits de oorspronkelijke procedure dan nog loopt.

3 PROCEDURELE ASPECTEN

3.1 Onderzoeksmogelijkheden /taalanalyse

Voor het stellen van informatievragen is IND-Werkinstructie nr. 177 ('Vragen stellen aan de Afdeling Uitvoeringsbeleid en de Documentaire Informatie Service van de Directie Beleid') van toepassing.

Het Bureau Taalanalyse kan voorts informatie leveren over taalprofielen en talen die in de verschillende streken van Afghanistan worden gesproken. Vragen over dit onderwerp kunnen rechtstreeks per mail worden gesteld aan de Projectleider Bureau Taalanalyse.

IND-Werkinstructie

Alle onderzoeksvragen, ook aan het ministerie van Buitenlandse Zaken, dienen gesteld te worden aan of via de Landdesk Afghanistan. Zie hiervoor (interne) bijlage 2.

In zaken van asielzoekers uit Afghanistan is het mogelijk om een taalanalyse aan te vragen ter vaststelling van de identiteit of herkomst van een asielzoeker. Taalanalyse kan worden uitgevoerd voor de talen Dari en Pashtu, zodat in beginsel de herkomst van iedere Afghaan kan worden vastgesteld.

Gezien de vooralsnog beperkte capaciteit van Bureau Taalanalyse, dient taalanalyse alleen te worden aangevraagd indien er sprake is van gerede twijfel aan de herkomst van de asielzoeker. Indien reeds zonder taalonderzoek (bijvoorbeeld aan de hand van een nationaliteitscheck) kan worden vastgesteld dat betrokkene niet afkomstig is uit Afghanistan, dient geen taalanalyse te worden aangevraagd en wordt de aanvraag als kennelijk ongegrond afgewezen. De vreemdeling komt in dat geval ook niet in aanmerking voor een vvtv, aangezien zijn identiteit niet aannemelijk is gemaakt.

Taalanalyse dient te worden aangevraagd via het coördinatiepunt Taalanalyse in de Regionale Directie of het aanmeldcentrum. Het coördinatiepunt is verantwoordelijk voor de selectie van zaken waarin taalanalyse wordt uitgevoerd. Bij twijfel over de vraag of een zaak geschikt is voor taalanalyse, kan met het coördinatiepunt worden overlegd. In de Regionale Directie Midden is de dagelijkse coördinatie Taalanalyse neergelegd bij het Project Bijzondere Onderzoeken i.o.

Indien de resultaten van de taalanalyse niet binnen de AC-procedure beschikbaar komen, wordt de betrokkene doorverwezen naar het OC.

Als uit de rapportage van het taalonderzoek blijkt dat betrokkene (waarschijnlijk) niet uit Afghanistan komt, wordt de asielzoeker, alvorens de beslissing op de aanvraag wordt genomen, in het kader van art. 4:7 Awb uitgenodigd om (bij voorkeur schriftelijk) te reageren op de onderzoeksgegevens. IND-werkinstructie nr. 64 is van toepassing. Een reactie moet binnen twee weken na dagtekening van de brief bij de IND ontvangen zijn.

Indien de vreemdeling aangeeft dat hij een contra-expertise wil laten uitvoeren, kan hij tegen betaling in het bezit worden gesteld van een kopie van de bandopname. De contra-expertise komt voor rekening van betrokkene. Het resultaat van een contra-expertise moet binnen vier weken na dagtekening van de verzending van de bandopname bij de IND ontvangen zijn.

De taalanalyse vindt plaats op vrijwillige basis, in die zin dat de betrokken asielzoeker niet kan worden gedwongen medewerking te verlenen. De weigering om aan een taaltest deel te nemen kan evenwel worden beschouwd als een weigering om mee te werken aan het onderzoek naar de inwilligbaarheid van de aanvraag. Betrokkene dient immers ingevolge art. 4:2, tweede lid, Awb, alle gegevens en bescheiden te verschaffen die voor de beslissing op de aanvraag nodig zijn.

IND-Werkinstructie

Indien betrokkene te kennen geeft dat hij deelname weigert, wordt hem meegegeeld:

- a) dat hij vooralsnog niet aannemelijk heeft gemaakt dat hij uit Afghanistan komt;
- b) dat hij de verplichting heeft alle gegevens en bescheiden te verschaffen die nodig zijn voor de beslissing op de aanvraag;
- c) dat het, gelet op de thans voorhanden zijnde informatie, zeer waarschijnlijk is dat zijn aanvraag op korte termijn wordt afgewezen en dat de betrokkene in dat geval ook niet in aanmerking komt voor een vtv.

Indien betrokkene volhardt in zijn weigering, wordt hiervan een rapport van bevindingen opgemaakt waarin ook staat opgenomen dat betrokkene is geweest op de mogelijke consequenties van die weigering. Nadat het rapport van bevindingen is opgemaakt, wordt in het aanmeldcentrum een nader gehoor afgenomen, waarin betrokkene uitsluitend in de gelegenheid wordt gesteld de redenen om medewerking te weigeren nader toe te lichten.

3.2 Rechterlijke procedures

Indien een vreemdeling die in het bezit is van een vtv beroep instelt tegen de beschikking in bezwaar, wordt de zogenoemde 'Zwolse methode' (IND-werkinstructie nr. 88) niet toegepast. Het is aan de vreemdeling immers op grond van de vtv toegestaan in Nederland te verblijven en dus ook de uitspraak in beroep hier te lande af te wachten.

Ingeval aan de vreemdeling geen vtv is verleend is IND-werkinstructie nr. 88 van toepassing.

4 TERUGKEER EN VERWIJDERING

4.1 Uitzettingsbeleid

Naar Afghanistan wordt niet verwijderd.

Indien de vreemdeling op grond van het gestelde in Vc B7/15.4.1 (verblijf langer dan twee weken in een derde land) niet in aanmerking komt voor verlening van een vtv, dient hem te worden aangezegd zelfstandig Nederland te verlaten.

Voor vragen omtrent specifieke verwijderingsmogelijkheden naar derde landen kunt u contact opnemen met de afdeling Coördinatie Terugkeer van de Directie Grensbewaking en Operationele Zaken.

4.2 Vtv-beleid / uitstel-van-vertrekbeleid

Asielzoekers uit Afghanistan komen behoudens contra-indicaties in aanmerking voor een vtv.

IND-Werkinstructie

Indien er concrete aanwijzingen zijn dat de betrokkene is teruggekeerd naar Afghanistan, komt hij niet in aanmerking voor een vtv, aangezien hij niet kan volhouden dat hij bij terugkeer onverantwoorde humanitaire risico's zal lopen. Reeds verleende vtv's dienen in dat geval te worden ingetrokken.

Het gestelde in B7/15.4.1 Vc met betrekking tot de derdelandenexceptie is van toepassing.

Indien er sprake is van een alleenstaande minderjarige asielzoeker die in een derde land heeft verbleven en ten aanzien van wie geen adequate opvang voorhanden is in het derde land, wordt de derdelandenexceptie in B7/15.4.1 Vc niet toegepast.

Tot slot wordt erop gewezen dat als er sprake is van een huwelijk met een onderdaan uit een derde land, zoals de republieken van de voormalige Sovjet Unie (zie 2.2.5), en indien aangenomen mag worden dat de betrokkene zich bij zijn/haar echtgenoot kan voegen in het betreffende derde land, geen vtv dient te worden verleend. Het doel van de vtv is immers de asielzoeker bescherming te bieden omdat terugzending naar het land van herkomst van onevenredige hardheid is. In deze gevallen is terugzending echter niet aan de orde.

Het ministerie van Buitenlandse Zaken heeft in het ambtsbericht van 30 juli 1999, over Staatsburgerschaps- en Vreemdelingenwetgeving in de republieken van de voormalige Sovjet-Unie en in Afghanistan, aangegeven in hoeverre Afghaanse vreemdelingen op grond van hun huwelijk met een onderdaan van een van deze andere republieken aanspraak kunnen maken op verblijf aldaar.

Personen ten aanzien van wie ernstige redenen bestaan om te veronderstellen dat zij zich hebben schuldig gemaakt aan misdrijven als omschreven in artikel 1F Vluchtelingenverdrag komen niet in aanmerking voor een vtv.